

at medens f. Eks. den preussiske Regering aarlig forøger sine Domæner, have vi herhjemme kun 2 tilbage, og jeg tror, det maa være en meget slet Horsemor, som kan blive væsentlig fedet af, at man slagter de 2 Gaarde, som Staten dog maa have nogen Ret til at forbeholde sig, naar den skal have noget til senere Brug.

Det ærede ældste Medlem for Aarhus (Harald Jensen) syntes ikke om, at jeg ønskede Arvefæste. Ja, ganske vist, Ordet Arv har en daarlig Klang i det ærede Medlems Øren, men vi leve nu en Gang i et Samfund, hvor vi have Arv, og hvor vi anse Arv for nødvendig, og vi leve i et Samfund, som anerkender det heldige i, at Sønnen ogsaa kan høste Gavn af Faderens Arbejde, og for saa vidt bør det ærede Medlem ikke have noget imod, at Sønnen, tilmed i et lille Brug, arver Udbyttet af sin Faders Arbejde. Jeg forstaaer det ærede Medlems Betæneligheder der, og jeg har hørt den samme Betænelighed fremsat fra andre ærede Medlemmer, at det er en Art Husmandsmajorater, vi oprette. Nu kan der indvendes noget imod alt for store Majorater, for saa vidt de kunne ødelægge Slægten, og der kan indvendes noget imod dem for de yngre Børns Vedkommende. Men det gælder absolut ikke ved Arvefæstebud, naar de ere saa smaa, at de faktisk ikke maa og ikke bør deles. Der er der ikke Spørgsmaal om, at der skal kunne være f. Eks. 3 Børn, som ere nogenlunde ordentlig stillede, men Spørgsmaalet er, om det ene Barn i alt Fald skal kunne eksistere, eller de alle tre skulle leve en ren Proletartilværelse.

Jeg vender mig saa til den højtærede Finansminister. Da han var saa elskværdig at udtale, at han vilde tage den første af mine Underændringer under Overvejelse og bede Udvalget mellem anden og tredie Behandling overveje Tanken om, at Landejendomme, som Kommuner udstykke, eventuelt kunne ligge indenfor to Kommuner, naar den overvejende Del ligger indenfor den udstykkende Kommune, skal jeg tage mit Underændringsforslag under Nr. 1 tilbage.

Formanden: Underændringsforslag Nr. 1 udenfor Betænkningen er taget tilbage. Ønsker nogen at optage det? (Ophold). Da det ikke er Tilfældet, er det bortfaldet.

Birck: Med Hensyn til mit andet Underændringsforslag glæder det mig, at den højtærede Minister indrømmede mig, at Princippet i denne Ændring vilde han

fastholde. Jeg har studeret Loven nøje igennem, og jeg kan ikke indse, at § 15, saaledes som Udvalget har formet den, kan forhindre Kommunerne i at betragte de enkelte Fæstesteder som selvstændige Ejendomme og give dem deres selvstændige Gæld i Stedet for at holde hele Ejendommen samlet. Jeg vil bede Udvalget overveje denne Sag, thi jeg tror ikke, den højtærede Minister har fuldstændig Ret, men jeg vilde gerne have en Udtalelse fra den højtærede Minister om, at hvis der ikke sker nogen Ændring i § 15 i den af mig paapegede Retning, vilde han i alt Fald fortolke § 10 saaledes, at Kommunerne ere forhindrede i at gøre de enkelte Fæstesteder til selvstændige Ejendomme og forpligtede til at holde dem samlede. Jeg vil gerne afvente den højtærede Ministers Svar paa det, inden jeg tager Ændringsforslaget tilbage.

Med Hensyn til mit tredie Underændringsforslag er jeg ikke saa glad ved den højtærede Ministers Udtalelser. Det er Ændringen om, at Kommunernes Opgave væsentlig skulde være Arvefæste og ikke andre Former. Den højtærede Minister siger, at Kommunerne skulle staa frit, bør være beredte paa alle Tilfælde. Men jeg vil dog sige til den ærede Herrer, at det Ord Frihed passer ikke i denne Sammenhæng, al den Stund det er Statens Midler, det drejer sig om, og naar det drejer sig om Statsmidler, maa man have Lov til at forhindre Kommunerne i at gaa frem paa en vis Maade. Det kan tænkes, at en Kommune ikke giver til frit Eje og heller ikke til Arvefæste, som den højtærede Minister og jeg ere fælles om at ønske, men giver til almindeligt Fæste, og saa maa jeg have Lov til at sige, at paa det Punkt er jeg, og jeg antager ogsaa den højtærede Minister, enig med det store Flertal her i, at det almindelige Fæste paa kort Tid og Livsfæste har saa mange daarlige Egenskaber, at der ingen Grund er til at benytte Kommunens Penge til at oprette flere af den Slags Fæster. Den eneste Form, der bør være, er Arvefæste med eller uden Ret til at sælge eller pantsætte. Vi ere i alt Fald enige om, at det er den eneste Form, som bør fremmes, og i saa Fald vilde det være urigtigt at give Kommunerne Ret til at udstede Fæste paa kort Tid. Tilmed ved jo den højtærede Minister, at Tidssæste og Livsfæste have mange slette Egenskaber, de have i manges Øjne, ganske vist med Urette, kompromitteret selve Livsfæstes Ide, og derfor vilde jeg sætte Pris paa,